

Nepotpisani se dopisi ne šekaju.
Prispelana se pisma, oglasi itd.
Tiskana po običnom cenu ili po
dogovoru. Isto tako je sa prilozom.
Nevi se Italijan postarom, na-
putnicom (assegno postale) na
administraciju „Naše Sloga“. Ime,
primo i najbližu poštu valja
totom označiti.

Komu list nedodje na vreme,
nato to javi odpravniku u otvo-
remu pismu, za koje se ne plaća
postarina, ako se izvana napiše:
„Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rasla male stvari, a usisala sve pakvari. Nar. posl.

Svečanosti u Rimu.

Godine 1866. trguju Italija proti Austriji na jugu, posto se je bila sa Njemačkom dogovorila, da će ova na Austriju navaliti sa sjevera. Italija bijaše potučena od hrabre austrijske vojske — u kojoj sačinjavaju čvet hrvatske čete — na kopnu i na moru. Grdnji porazi talijanskih četa i talijanske mornarice kod Custozze i kod Visa nesčinjavaju žaista rujnu stranicu talijanske novovjeke povijesti. Nu, kao što su oni sretno prošli nakon svih ratova od 1849. amo, premda vrzdu potučeni, tako im se je i ovaj put sreća nasmijala, jer je Austria moralu povući uslijed svog poraza na sjeveru i zadnjeg svog državljana iz Italije.

Italija žela je plodove tudižih pobjeda, najprije francuzkih pak njemačkih. Na taj način riešila se ona „straniera“ — Austrijaca.

Ali službena Italija imala je još jednoga „protivnika“ u srcu Italije, u viečnom Rimu, rimskog papu naime, čija svjetska vlast protezala se na Rim i na Romanju. Papu valjalo je milom il silom oteći Rim, te ga proguljiti glavnim gradom ujedinjene Italije. Čekalo se na zgodno vrijeme posto bijahu provalni pokusi mjeseca oktobra 1867. braće Caroli, a mjeseca novembra Garibaldia od papinskih i francuzkih četa junaci suzbijeni.

Ljeti godine 1870. buknu nječko francuzki rat. Napoleon morade ostaviti papu Piju IX. bez francuzkih četa. Tu prigodu upotrijebi službena Italija, te zapoviedi svojim četam, da zauzmu Rim. Dne 20. septembra 1870. provali talijanska vojska u viečni grad posto je bio Pijo IX. zabranio svojim četam proljevanje krvi. Tuj nebijaše dake ni pobide ni pobijenih, već pokorenie sili ili nadmoći.

I taj „sjajni“ čin proslavlja je službena Italija pet do šest dana takovom

vikom i takovom reklamom, kano da se radi o najvećem svetskom dogadjaju.

Nehotice namiće se misao, da li je bila potrebita proslava uspomene na tu otimačinu; je li to možda zahtjevao talijanski narod, il su Italiju to poticali izvanjski nekatalistički narodi? Ništa od svega toga! Službenom svetu Italije htjelo se izvanjskog sijaja, htjelo mu se slavlja i demontracija proti katoličkoj crkvi i Kristovom namjestniku na zemlji — da se umjeto prikrije razne nevolje, koje pritišće narod u pojedinim pokrajinah kraljevine.

Kod svečanosti sudjelovalo je skoro izključivo talijanski službeni svjet, činovništvo, vojska, slobodnjačka društva, lože slobodnih zidara i framasuna. Trubilo se doduše na sve strane sveta, da je u Rim za svečanosti dohrlilo do 150.000 tujinaca, ali što je to za narod od skoro 30 milijuna duša? A koliko bijaše izmedju tih tobožnjih

150.000 tujinaca, državljana francuzkih, austrijskih, njemačkih, engleskih itd. Talijanski narod, boreći se danomece sa hiljadu i hiljadu nevolja, gledao je izdaleka zamisljeno svomu veselju rad i „svetskog do-

na umjetno i veselo koprenje svojih godjaja“. Due 20. t. mj. proslavili su u poljoprivrednoj zemlji imadu pučki učitelji na same svoja kotarska ili okržna društva, već također zemaljske učiteljske zadruge, ili takovo društvo za više pokrajina pod imenom učiteljske zadruge ili učiteljski savezi.

Svrhu učiteljskim društvom u obči sati se u prvom redu u tom, da se učitelji za svoje težko zvanje sve to više nazivaju uzajemnom podukom, a s druge strane jest zadača takovim društvom, da brane, štite i promiču materijalne probitije učiteljskog stanja.

U Istri kao malo gdje drugdje trebali bismo savršenih učitelja, a ovim trebalo bi neophodno poboljšati njihovo materijalno stanje.

Koliko nam je pozato imadu do sada naši učitelji svoja društva u političkih kotarib Kopar, Vološko i Lošinj. Preostaju još tri kotara, koja su bez sličnih društva, t. j. Pazin, Pula i Poreč. U ovom poslednjem nije zada ni misliti na takođero društvo, pošto neima nijedne hrvatske janje pučke škole u tom kotaru, premda stanju u istom bar polovica Hrvata. Učitelji naši na Poljčini i Pazinčini imali bi se složiti u jednom društvu,

pošto ih je pre malo, a da bi mogli u svakom kotaru za sebe osnovati učiteljsko društvo. I tako bi se hrvatski i slovenski pučki učitelji Istre za sada našli bar u kotarskih učiteljskih društva na okupu. Obstojeća kotarska učiteljska društva sastaju se sad ovde sad

mišljati na žalostno stanje u toj krasnoj zemlji, iz koje su morali bježati, da prihvare se i da priskrbe koriču kruha svojim milim u domovini.

Nu niti ostali narodi il njihove vlasti nemare za to prisiljeno slavlje. Ni službena Europa se nemiče, dapače iste saveznice Italije ostaju kod tolikog sijaja, i slavlja nepomične i hladne. Tolikom vikom oglašeni posjet cesara Vilima II. izostao je posve. Austria-Ugarska neće da se zamjeri sv. Otaru saveznika, na kojega ne može računati pouzdano za svaki mogući slučaj. Francezki narod motri bolnim smješkom nerazložno komešanje nezahvalnih Talijana, kojim je više doprine do njihovog jedinstva, nego li oni sami. Ostale vlasti pustile su rimske svečanosti još hladnjimi napram Italiji, nego li bijahu prije. Službeni svet Italije ne može se dakle pohvaliti, da su ga pratili simpatije prosvojene Europe, a prigodom njegovo bučne proslave o nasilnom zauzetju Rima prije 25 godina.

U ostalom moramo priznati, da je ipak našlo pristaša službene Italije izvan kraljevine, koji su nstotne danomece sa hiljadu i hiljadu nevolja, jasni naših južnih pokrajina, gdje su bile za ročene svečanosti državljana, izloženih najvećim pogromima podneblju i divlje zveri. A poslali su i deputacijah u Rim, koje gdje su bile za jedinoga razloga, što ih bidea i nevolja tijera od neće izlječiti one silne rak-rane na kuće? Ovi nesretnici, ako su u obči Italije, na kojih boluje sve to štograd doznali za službeno slavlje u više od „oslobodenja“ Rima izpod „opoviske“ modi sve do

danas. Iskreni prijatelji Italije žale duboko, što je išla bez potrebe i koštala dirati u stare rane, kojih bol čuti sav katolički svjet. Premda sretnim često srca um pomuti, ipak bi moralni znati predstavnici službene Italije, da je Pijo IX. god. 1870. strogo zabranio svojim vojnicom svako prolijevanje krvi i da nakon 25 godina Lav XIII. proti izazivačem nepoduzimlje ništa drugo nego to, što im toplo preporuča, da se mole za spas crkve božje. Jeli moguće i pomisliti plemenite osvete?

Učiteljske zadruge.

Nitko nečuti više od učitelja potrebu udruživanja, koja je doniela u novije doba pojedinim razredom il stališem ljudstva velikih uspjeha. Malo komu su bolje poznate nego li našemu pučkom učitelju one zlatne: Sloga jači, a nesloga tlači; zatim: „Slogom rasla male stvari, a nesloga ste pokvarili“ ili napokon: „Gde se bratka grla slože, i olove plicat može“.

U naprednjih zemljama imaju pučki učitelji na same svoja kotarska ili okržna društva, već također zemaljske učiteljske zadruge, ili takovo društvo za više pokrajina pod imenom učiteljske zadruge ili učiteljski savezi.

Svrhu učiteljskim društvom u obči sati se u prvom redu u tom, da se učitelji za svoje težko zvanje sve to više nazivaju uzajemnom podukom, a s druge strane jest zadača takovim društvom, da brane, štite i promiču materijalne probitije učiteljskog stanja. U Istri kao malo gdje drugdje trebali bismo savršenih učitelja, a ovim trebalo bi neophodno poboljšati njihovo materijalno stanje.

Koliko nam je pozato imadu do sada naši učitelji svoja društva u političkih kotarib Kopar, Vološko i Lošinj. Preostaju još tri kotara, koja su bez sličnih društva, t. j. Pazin, Pula i Poreč. U ovom poslednjem nije zada ni misliti na takođero društvo, pošto neima nijedne hrvatske janje pučke škole u tom kotaru, premda stanju u istom bar polovica Hrvata. Učitelji naši na Poljčini i Pazinčini imali bi se složiti u jednom društvu,

pošto ih je pre malo, a da bi mogli u svakom kotaru za sebe osnovati učiteljsko društvo. I tako bi se hrvatski i slovenski pučki učitelji Istre za sada našli bar u kotarskih učiteljskih društva na okupu. Obstojeća kotarska učiteljska društva sastaju se sad ovde sad

POLISTAK.

GOVOR

c. kr. zemaljskoga školskoga nadzornika Antuna Klađića, vitezza Sabladoskoga, izrečen prigodom otvorenja zemaljske školske konferencije u Gorici dne 18. septembra god. 1894.

(Dalje.)

Ni kriest postoljka nije imala nikakva posla s vjerom. Ali pošto kriest postoljka shvaćanja sastojao je u nekoj ravno- dušnosti, „agorasi“ ili „apatheia“, koja bi moralu čovjeka podiši iznad svih njegovih doživljaja, to takova kriest postoljka nije bilo, nego pretjerana pholost. O Epikurejizmu, koji materializujući dapače i bogove, smatra uživanje za najveće dobro, nećemo ni govoriti.

Nećemo se baviti ni slijedbenici, Epikurejim, koji su iz nacela po njem izražena razvili najsuroviji endemonizam, koji neima nikakva moralnoga temelja.

Poviest nas uči, da nauči starih filozofa i sofista ne samo da nisu nista doprinijeli za razširenje čudorednosti, nego da su dapače i male pospješili napred- nje razsulo tadašnjih država.

Nadušo kršćanstvo proglaši religiozno-moralan, od čovjeka neodvisan red,

koji ima svoj izvor u Bogu, red, komu se ima čovjek pokoriti, hoće li da bude čudoredan i da čudoredni živi.

Kršćanstvo je dakle proglašilo čudoredni zakon, koji dolazi od Božje, nad čovjekom stajeće volje i koji usjed volje Božje, iz koje je potakao, obvezuju čovjeka.

Sredi se kršćanstvo s tim ciljog loga, proglašilo je, da je čudorednost sveta, koja se muči i ubijaju u svakojakih čestitaka i žolja, pisanih i žicom, ali tvornicah i radionicama Austrije, Francuske, Njemačke itd. s jedinoga razloga, što ih bidea i nevolja tijera od neće izlječiti one silne rak-rane na kuće?

Ovi nesretnici, ako su u obči Italije, na kojih boluje sve to što god doznali za službeno slavlje u više od „oslobodenja“ Rima izpod „opoviske“ modi sve do

su zapali u tminu materijalizma, te nije dugo potrajalo, da je moral ugrevnuo u njegov bezdan.

U Njemačkoj je Kantova filozofija preuzeo na se začaća, da dalje razvija moralni autonomizam (1724—1804). Kant mislja, da je u praktičnom razumu našao uporišta, da razjasni ono coječje znanje, koje prekoračuje krug izkustva, naime slobodnu volju, bezsmrtnost duše i Boga. Po njegovu mišljenju imade zapoviedi srećbe obvezuju. Tko čini dobro samo izstavanju prama zakonu, samo iz dužnosti spoznate praktičnom razumom, tko dakle po razumu radi iz dužnosti, taj radi čudoredno. Moralna pobuda za dobru djelatnost. Morala vobudu za dobri zakon. Jedino u štovanju prama zakona, iz razuma izvire moralna ponuka, on je jedini i izključivi izvor moralne. Ova ponuka mora biti tako razumno, imperativi mora biti kategoričan, a ne kao što pozivaju kažu, hipotetičan, to jest, ova ponuka za dobru činu mora izlaziti jedino iz ljubavi do zakona, mora se nametati po samom zakonu, bez ikakva obzira na to, hoće li se, vršiti ga, postići kakvo konačno dobro, za kojim se ide.

Po njegovu mišljenju imade zapoviedi srećbe obvezuju. Tko čini dobro samo izstavanju prama zakonu, samo iz dužnosti spoznate praktičnom razumom, tko dakle po razumu radi iz dužnosti, taj radi čudoredno. Morala vobudu za dobru djelatnost. Moralna pobuda za dobru činu mora izlaziti jedino iz ljubavi do zakona, mora se nametati po samom zakonu, bez ikakva obzira na to, hoće li se, vršiti ga, postići kakvo konačno dobro, za kojim se ide.

Tako si čovjek snaži nažeći zakon, da moralno radi te postaja samo tada u istinu movalan, ako čuva samostalnost svoje volje

i ako izvršava zakon razuma samo radi zakona samoga, ne radi drugih razloga. Na takav način mora si ca stvarati najviše dobro. Najviše dobro jest dobro objekt volje, ali ne na takav način, da je povod moralnih čina, nego više tako, da najviše dobro stvara volja sama usjed čudorednosti zakona, u koliko čudoredni zakon zatičeva, da volja teži za onim najvišim dobrom.

„Ure postilimi“ kao iz nekakve posebne milosti svadja Kant vjeru u svoj sistem, kao učinak samostalnoga mornala. Po njem vjeru nije ništa drugo, nego čudorednost u svom odnosu prema prama Bogu, učitelji Istre za sada našli bar u kotarskih učiteljskih društva na okupu. Obstojeća kotarska učiteljska društva sastaju se sad ovde sad

(Dalje sledi.)

DOPISI

ondje na konferencije ili na učiteljske sastanke, kod kojih se po unaprijed utemeljenom programu razpravlja o pojedinim uzgojnim pitanjima, ali i tom, kako da se i zapostavljeno učiteljstvo, dočeka onog položaja, što no ga uizvaju njegovi drugori u naprednijih pokrajina. Na tih konferencijama još je moguća zdrava na plodno tlo, odakle niče narodu bolja budućnost.

Od velikog zamašaja bila bi zadruga učitelja ciele Istre, jer ovi žive u takovih okolnostib, da sa potreboj - nego li izgradivo drugim sajednjim zemaljama - nauka, izobrazba i iskustva. Težnja svakog pučkog učitelja mora biti napredak škole u svakom obziru. Da napreduje škola svestrano, napredovali mora svestrano i sam učitelj: duša i srca škole. Valjan učitelj - valjana škola i obratno. Mi istarski učitelji valjamo da se ne obrazujemo i napredujemo prama mjestnim okolnostima. Osim dobrih pedagoških i uzgojnih vrijednosti, valjamo da budemo dobri poznavaoči svih grana poljedjelstva; treba da debro poznamo čim i potrebe peku, među kojim učiteljujemo, pa gledaće na njegove nevolje, dačnost nam je svoj rad udesiti njemu na korist u školi i izvan nje. Vredan učitelj valja da gradi, a ne ruši; valja da vidi a ne rani: želi li to, mora poznati polje, na kojem mu valja uspješno poslovati, t. j. mora poznati svoj narod; želi li vidati i lečiti, mora da pozna ranu i bolestnika. Da sve ovo može postići i plodno, mora djelovati, valja mu posebnog truda i nastojanja, a tu će mu poći na ruku samo drživo, bolje njegov rad i uredba. Prema očim sveobčim zahtjevom valja da budu naši učitelji društva i uredjena.

Jos nešto. Mi svi učitelji i učiteljice podstavaraci smo i ugojeni po istim načelima, po istom kopitu, kamo da hoćemo svi u jedinu te istim okolnostim i učiteljevati. Jedno je bilo učitelji gradu, a drugo na selu; bili učitelji među mornari i seljaci, nije baš jedno to isto. Ovim nedostatom našeg ugojava i školovanja mogu jedino doškotiti dobro uredjena društva, učiteljske konferencije i sastanci, školska predavanja itd. Time bismo se nekako specijalno naobrazivali prema posebnim dočinim okolnostim.

Istarski učitelj, hoćeš nećeš, dolazi u doticaj sa ljudima, a kojim rukaju strasti; njemu se je horiti sa prijatelji i neprijatelji, sa nekim narodom i sa zlobivim stvorovi, i sa sto dragim neprijateljima, koji većinoma izviru iz njegovog lošeg materijalnog stanja. Ako neima takav učitelj zaslom, podpore i potpuni su strane - t. j. sudrugova, mora da malakše, da duhom krene. Ně nadavljamo ovo kako da nebi sve to bilo poznato mojim drugovima, već a tega, da ih potaknem, neka uznastoje svak sa svoje strane, nebi li se mi svi učitelji naše Istra spojili u jednu učiteljsku pedagoščicu zadrugu. Ona imala bi zadacu napredak škole i učitelja, što dolji uzgoj mladeži, a drugu ruku, gojiti solidarnost i ljubav među pučkim učiteljstvom. Društvo je opravданo, kako već spomenut i prepotrebno. Naše škole hvala Bogu se može, broj naših učitelja raste danonice, a izgleda ima, da će još više, jer to narav i zakon zahtjeva. Osim to se zadnjih godina pomognula pomoćne škole, gdje neumoran rade naši čestiti svećenici. Ovi co nas podpmagati za cilj. Već se nekoj učitelji obavljati u kolo. Oni kotara voloskoga, nekoj samo kotara lošinskoga i koparskoga, a nekoj učitelji učitelji.

Prestane sada da zaigraju kolo oni kotara pazinskoga i poljskoga. Kotar porečki nebroj i cigle naše škole, taj vlasti mrtvilo. Učitelji ovih zadnjih kotara neki ustanovile jedno za se posebno društvo. Ovim bi se mogli pridružiti oni iz Lopoglava, Lančića, Buzeti i nekih ostali kotara koparskoga, radi lagljevi i kraćeg občenja. Ovom poslednjem imalo bi se priklopiti ono društvo kotara voloskoga, koparskoga i ono lošinskoga - i to nas sve skupa na okupu. O načinu kako da se to izvede i o daljnju radu te istarske zadruge učitelja, ja neću da širim. O tome neka misli zadružni odbor, koji bi također imao dužnost raditi na Št. tjesnici sloganu sa slovenskom za vezom učitelja i na ostalom način braćom i sudrugovima. Al sve ovo i ostalo razvijati će se samo po sebi.

Kako se glasa postaviti čemo do par mjeseci - tamo neđeće oko godišnjice smrti pok. učitelja Buriša, grobni spomenik: ovomu u Juršiću, a pak: A. Troštu u Lopoglavoru. Podignut će ih naša bratska slogan i ljubav. Dotični odbor za sabiranje prinosa želi, da se tom prigodom sakupi u Juršiću što više naših učitelja kotara pazinskoga i poljskoga, koji bi ujedno pretrvesili pitanje o načinu novog društva za ova dva poslednjaka kotara. Kratke bi poslo, da bi isti odbor (sastojeci se iz dva svećenika i dva učitelja) podstavio sakupljenim učiteljem već sastavljena društvena pravila, koji bi ih eventualno izpravili ili potvrdili. To je odborovo mnenje, a koji misli drugačije, nek se oglasi jednim ili drugim načinom. Zaključujem s uzlikom: Učitelji, složimo se!

a nama se 'je povratio mir, pošto izazivača nemamo. Svoj taj gospodin na možemo imati nego zahvaliti i nazvati im stotin put, ostajajući im vrlo zahvalni, što su njihovim izjavnim činima kroz ove praznike razražili i upozlimali u našim mladićima rođeljubav čavatu, i što su ističi zorno predočili neprijatelje, s kojim se izraju boriti do slobode i jedinstva naše mile učitelje, milog na Lošinju, koji je uvek bio na glasu, kao krepak bojnik za svoja prava i za narodne potešnje, i koji je imao do nedavina u svome kružu narodnu hrvatsku gardu i svoju čitaonicu, od koje neki članovi, predsjednik i tajnik, postadoči naši protivnici - karo poturice. Dragi Lošinjan! Nedopustio Bog, da se i ova poslana, od poštovanog sredstva i časnih Otvara sv. Franje, pa do či milosrdne sestrice Sv. K., svih vrlo zaslavljenih za naše selo. (Vidi rečenog "Osljeća" od br. 8. dalje). Do viđenja!

Franuina i Jurina

- Fr. A da lu biš zna, kako su se Vrsarski knjelji i talijanski svetolovrečkemu kažešnu grdo osvetili.
Jur. Ču su mu morda maša uteli?
Fr. Storili bi i to, da mora, ali Bog ni dal kozu dogege repa.
Jur. Ma ga nisu vere ni obisili.
Fr. Nisu ne, lego su mu breka otvorili.
Jur. Ča ćeš, blago na tripli blago.
Fr. Vero su huji lego nemo blago.
- Fr. Če biš rekeli, česa se najviše boje dušašljanski šorenjaci?
Jur. Grašice ali streli.
Fr. Ajbo!
Jur. Glada al vojski.
Fr. Još manje!
Jur. Nagle i nenadane smrti.
Fr. Ne to ni ne misle!
Jur. Ki te ti jušta ugonit.
Fr. Više nego ničesa oni se boje hrvatske zastave ali banderi.
Jur. A la ma su šegavi kako i dok!

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri primili smo iz Mitrovice 15. for. koje sakupiše nekoji Hrvati u jedan Srbin. Živili!

Odlikanovanje. Občinsko zastupstvo u Sežani imenovalo je u redovitoj sjednici veleč. g. dra. O. Ribača počastnim občinom. Čestitamo!

Občinski načelnik odsudjen na zator. Dne 19. t. m. župljani su se jo kod ovijesnjeg zemaljskog suda razpravila proti Giovanni Andreicichu, občinskom načelniku u Veprinici, poznatomu pristaši talijanske stranke u Istri, i dva puta propalomu kandidatu iste stranke kod netom ovršenih izbora za istarski sabor. Andreicichu tuđilo je c. k. državno odvjetništvo radi uvrde, nanešene vjerzorakom po §. 303 k. z. Stvar se dogodila po obuzinu ovako:

Dne 18. maja nosio je veleč. g. Frane Župan, kapelan u Poljanici sv. prćeske težkoj mlađini na trgu pred kavanom, oti su i ovoga puta bili podsmehivani bi tih naobrazbenih (?) dječaka, a uverenim od dva četvora, kakavli žalboze imu na našemu selu mnogo. Došlo je do gunglove, izjavljeno se je nekolicu čušaka, a bilo bi došlo i do gorega, da ih nisu razstavili i da se gorispomenuta gospoda sa djećinom, podvij rep, nisu razpršila desno i lijevo, jer je sam jedan od te gospoda (?) uprav G., bio dignuo batini na jednoga od naših. Naši su mlađini bili pozvani na opravno i maldomo kažnjeni, a kao što su nekoje žene isto isto na putu učinile.

G. Zupan opaziv to, opomenu blagim načinom Andreicichu rekavši mi: "Barem pred Bogom mogli biste se pokloniti", na što mu Andreicich reko odgovori: "Pred Bogom ja, ne ma pred tovarom".

Uslijed toga bijaša podneseva proti Andreicichu prijava, na temelju kojoj tažilo ga c. k. državno odvjetništvo u Trstu radi uvrde vjerzorakona, te je bilo proti njemu rečenoga dana kod zemaljskog suda ovđio kaznena razprava. Sudu predsjedao je savjetnik državnog odvjetništva zastupao je zamjenik državnog odvjetnika g. Huber.

Andreicich došao je sam na razpravu a brano

ga ovdašnji odvjetnik g. Martinolich. Kao svjedoci bijahu pozvani večer gosp. Zupan, Antun Stanger, donbijac izjave nekojih drugih svjedoka pročitane.

Andreicich priznaje, da je izrekao oso rici, ne da srdio, a izrekao da je izazvan tobože riečima g. Zupana, koji je da tobože njezina srditi, što je on kao načelnik ukida nekakve izdatke za kapeljaniju u Poljanici i što je on pristaša talijanske stranke, dočim pripada g. Zupan slavenskoj stranci.

Svjedoci su potvrdili u svih glavnih točkama obtužnicu. Pošto je državni odvjetnik govorio u svojim obtužnicama, zahtijevajući, da se obtuženoga kazni radi uvrde vjerzorakona po §. 303. i pošto je bramitelj obtuženoga načelnika Andreicicha na tri dana strogog zatvora.

Predsjednik sudbenog dvora naglasio je, izričito odsudnu, da se je obtuženoga obzirno na njegovu obitelj odsudilo po milosti načelnika Andreicicha na tri dana strogog zatvora.

Odvašnji listovi izvestili su sudiči o pokraju sobu, da se posavjetuju, odakle se nakon kraljevskog vratila, te je predsjednik izrekao odсудu, po kojoj se odsudjuje po milosti načelnika Andreicicha na tri platež svih parbenih živokova.

Predsjednik sudbenog dvora naglasio je,

izričito odsudnu, da se je obtuženoga obzirno na njegovu obitelj odsudilo po milosti samo na tri dana strogog zatvora. Kazna je naime po zakona odmjerena za ovakve uručede od 1.-6. mjeseci zatvora.

Odvašnji listovi izvestili su više manje

o toj razpravi skoro stiže u prilog Andreicichu nego li Zupan, na najprijeznanije izvestila je "L'Adria" t. j. prilog službenom listu "L'Osseccatore Triestino". Iz svakog njezinog redka dada se zaključiti, kako bi bio rad njezin izvestitelj sbacio kriviju sa Andreicichu na Zupana. I tako izvešćenje prilog službenog lista u prilog pripadniku talijanske stranke, proti pristaši slavenske stranke!

Niti li je to znak vremena?

Konstituiranje novozabrana občinsko zastupstva u Podgradi. Dne 18. t. m. sakupili se novozabrani zastupnici u mjestnoj posjeljini, odakle su pošli k sv. misi, koju je slatio zastupnik i dekan veleč. g. A. Regač, komu je odgovarao zastupnik Hrcatović.

Iza sv. misi sakupili se u občinskoj kući.

Sazivaju prve sjednice i član bivše uprave

Zadković ostao je na galeriji.

Kotarski poglavar g. Fabijani predstavlja

najstarije zastupnika g. S. galina kao predsjednika. Ovaj imenjuje u komisiju zastupnika

peki Rogaća i Vajsela.

Zastupnik veleč. g. Fr. Ryšavy predloži

na to, neka se bira načelnika ustmeno, a za

vjećniku pismeno, što biva jednoglasno prihvaden.

Načelnikom bijaše izabran jednoglasno

g. Slavoj Jenko, zem. zastupnik i trgovac u Podgradu.

Izbor taj bijaše u vjećnici i na galeriji biumini živo-klici pozdravljaju. Na prvi glas o tom izboru zagovili su na Grmadi kod starog kaštela muzari, kojim se odazvao muzar u Murah, na Pregarju itd. te je tako odmah čitava občina dozvala, da se je izpala dana želje ogromne većine občinu.

Za občinske savjetnike bijahu izabrani: Pešoza iz velikih Muna; Demojes iz Podgrada; Božić iz Subotići; Potzir iz Hrušice; Ukorivić iz Podgrada; Sajina iz Podbreži; L. Bubnić iz Obrava; Drožina iz Prelož; Mošnik iz Poljan i Dedić iz Pregarij.

Kotarski poglavar česta g. načelniku te pozove njega i savjetnike, da polože obećanja. Iza toga reče zastupstvu, da se nuda, koko će ono vazda raditi na korist občine, te da će ga to podupirati i c. k. vlasti.

Zatim progovori novi načelnik. On reče u glavnom, da će uvek raditi na korist občine, kao što je radio i da sada, jer svojih nazore na mnenju ostajuće ono, što bijaše do sada. Napose iztkanu, da se slovenski i hrvatski jezik ne prezire, već da bude ravnnopравan drugim jezicima. Iztkanu još velike dužnive i materijalne potrebe občinara, pozdravi sa zadovoljstvom občinu pomoći c. k. vlasti.

Na to izjavi: Oslanjam se na Vas muževi, savjetnici i zastupnici, te sam uvjeren, da ćeće me čvrsto podupirati. Ja sam čovjek miro-ljubiv. U život borbe, au ako mi se ju na-

re, ne plasim se. Kod toga računam dakkako na pomoći naroda. U posljednjoj ljetot borbi pokazalo se osbitno, da narod odobrava moje nazore, koji su tako krasno izraženi u rječi slavnoga našega pisca:

"Tvd' roditi, neizprošen, mož jeklen, kadar je braniči česti in pravde narodu in jeziku svojemu".

Zivahno odobravanje pratilo je taj govor g. načelnika. Konatno se sjedi načelnik i onoga, koji je dao občinu pravo samouprave, te pozove zastupstvo, da uzlikne trokratni život. Njeg. Velikavstvo cesara i kralja Franu Josipu I., čemu se je zastupstvo odusjevljeno.

Pošto je načelnik zauvio g. poglavara, da izvoli prihvatiti na najvišem mjestu čavatru podaničko odanosti ovoga zastupstva, što je

g. poglavari obecio, zaključujući načelnik sjednicu, pozvav zastupstvo na kratku čitanju slijednicu, da se pobrini za nekoču najvažnije stvari.

Pošlo je slijednje sastalo se čitavo zastupstvo kod zajedničkog objeda, kojemu su prisustvovali i drugi domaći redatelji, dekan Rogač nazdraviti prvi novorođeni načelniku i svim drugovom iz zastupstva. Za njim izrekli Vršavac, gg. Ristić, Požar, Štemberg i načelnice gg. Špiršlav, Požar, Štemberg i načelnica gg. Spinčić, Loginje, Jenka itd. Poveo se govor i o budućih državnih izborima. Za objeda gravali su mužari, te je srada vladalo iskreno veselje. Stiglo je više brzjavnih i pismenih čestitaka.

Blagoslov nova škola u Slunju kod Buzeta bio je svečano obavljen dan 23. tekućeg mjeseca. Do pred malo godina Slunči nisu imali nišakove škole. Bio je dodatek podnošenja ovrdje neki tuđnjac Talijan, koji je podučavao djece u čitanju i pištanju na neznačajno načelo, što su mu ju redatelji davali. Redovito se počela držati pomoćna škola tek kada je onamo došao vrli brat Čeh pop. V. Havel. Žrtvovanje se, da podučava djece u malenoj i nizkoj sobi Bistri Slunči, koji većim dijelom godine zaslužuju svoj krov kao radnici po Bugarskoj, Ugarskoj, Galiciji, Kraljevskoj itd. znali su i prije, od kolike bi bilo koristi njihovoj djeci, kad bi imali ispravu školsku zgradu pa nije bilo mnogo, truda njihovom velezaštošnom kapelanu, da ih nagovori, neka si ju saznaju. Tu se nije dugo vjećalo, gdje i kako bi ju sazidali i otkazali bi namakli sredstva. Posredovanjem neumornog c. kr. školskog nadzornika g. Kožuh dobili su načrt i stavili se na djelo. Izkopali i dovezeli kamene, plesak i vapno, sazidali krasnu i zaujednu zgradu od temelja do tjemena, sve sami svojim rbotanom, bez ikog tuge pomoći. *Jedina družba se, Ciril i Metoda za Istru* prisložila im je na pomoć znatnom svotom. Nadzirao je radnju sam g. kapelan Havel, koji je bio duša tomu malomu, al odločnu i koristnu poduzeću. Tako se moglo stići, da je nova školska zgrada kao preko noći iz zimljke nikla.

Dan Blagosloviju bio je za Slun dan slave i veselje. Došlo je na slavje gostova iz Buzeta, Sr. Martina, Strane, Nugle, Novojaku, Hunu, Ciritežu, Klevočaku, Kropinjaku, Bresta i Rakitovcu, pa također iz Lindara. Blagoslov je obario velet. g. župnik dekan pop A. Kalac prisutstvovali su gg. Školski nadzornik Kožuh, načelnik gosp. dr. M. Trnajstić i prvi občinski savjetnik Fran Flego. Poslije svetog čina progovorio je djeci i roditeljima, sakupljenim u blagoslovljenoj zgradi, krasno slovo velet. g. A. Kalac razloživ im potrebu i korist škole. Šeće radostnice i soze milinja su odavale, kako su jih se dojnjima njegove lipe riči. Za njim prosbori načelnik dr. M. Trnajstić, da iztaknu i povoljni radost, marljivost, požrtvovnost, postenje i sluga Slumaca, koji idu po svetu kao pčele po cvjetu, te kako ove med u košnicu, tku oni plod svojega truda nose u svoj milti za vjećaj. U ovakovom seću nije čudo, što je u tako kratko vreme bez pregovaranja, i da je doga razpravljanja nikla ovatova zgrada. Još njim progovoril gosp. nadzornik Kožuh, da njim stavi na srca školu i uzgoj djece, pa se onda svi razidju kličuć: živio!

Pucanje mužara, hitanje iz pušaka i plesna svirka su se još dugo u noć odjekivalo niz krastne goleti i dabantice dajući izraza veselju krasnih Slumaca.

Oni mogu biti doista veseli i ponosni sa plodom svojeg truda i svojege nastojanja, a vesela može biti i ona sveta družba sv. Cirila i Metoda, jer je onoga dana bila predana svojoj plemenitoj sorsu proz zgrada ujedinom pomoći podignuta.

Ako Bog da ove godine ili početkom sledeće biti će dovršene na buzenskom Krasu još dve školske zgrade: oua u Brudicu i ona u Brestu, i tako će se prosvirjati sruči i krajeve, kamo su se nekada ljudi bojali zalaziti.

A Šta rade na Vrhu, u toj najbogatijoj občini na Bozečini? Zar hoće putstvi, da jih preteće siromašni i golji Kras? Ne će li si oni sazidati pristojnu školu? Ne još, neimaju vremena! Oni se pravduju, da li će kupiti jedno veliko ili dva mala zvona!

Program svećanstvenosti prigodom boravka Njeg. ces. i kralj. apostolskoga Veličanstva u Zagrebu je podpuno ustanovljen na tri dana i u previsjemu mjestu na odobrenje predložen. Taj program glasi: Dne 14. oktobra u jutro dolazi Njegovo Veličanstvo u pratnji kr. ug. ministra predsjednika, a počin od zemaljske granice na pratio hrvatskog banu u Zagreb. Prije podnešenog dana primati će Njeg. Veličanstvo u previsjemu stanu (bankskih dvorova) po-klonstveno izaslanstvu, deputacije susjednih županija i gradskih municipalnih kraljevina. Ugarske. Poslije, podne istoga dana biti će polaganje zaključnog kamena na novom kazalištu, novim srednjim učionjim i glazbenom zavodu. Na večer biti će svečana predstava u novom zemaljskom kazalištu, sa poslije toga bakljada i serenada pred

previsjnjem stanom uz svečanu razsvjetu grada. Dne 15. oktobra prije podne, posjetiti će Njegovo Veličanstvo razne javne sgrade i zavode, među ovim stolnu crkvu, neke vojničke i utevne zavode i svećilišta. Na večer biti će svečani ples grada Zagreba. Dne 16. oktobra prije podne pregledati će Njegovo Veličanstvo ostale važnije javne zavode, među ovim akademije znanosti i umjetnosti, te vojarnu kraljevića Rudolfa. Na večer odlazak Njegova Veličanstva.

Majstorsko djelo našega Rendića. Naš proslavljeni kipar g. Ivan Rendić izradio je nedavno poprsje poznatoga hrvatskoga pisača, historičara i arheologa, veleuč. g. Sime Ljubića, toli vješt i krasno, da će mu prvi pogled po istom svatko starinu Ljubića prepoznači.

Cestitamo na tom majstorskom djelu našem dionicu Rendiću!

I opet nešto o talijanskih zastavama u Lošinju. Nekako mazalo piše u tršćanskem „Mattinu“, da je sve ono, što se juž občinu znače i regati se brodicima „Re Umberto“, „Regina Margherita“, „Bartolini“, „Crispi“ itd., i o talijanskih zastavama u Lošinju, da je to sve izmisljeno. Naše Sloga. Vidis bezobraznik! Tako piše ono mazalo u jaslarском „Mattinu“ dan 13. tek., docim je „Naše Sloga“ za prvi put spomenula onu regatu i one zastave s dana kasnije, naime dana 19. tek. pa ipak ona mazalo ima obrazu tvrditi, da je ono „Naše Sloga“ izmisnila. Oj, nije ono izmisnila ni „Sloga“ ni „Mattino“ nego je ono gola golata istina. Kako dakle da okruglono ono pisanju „Mattina“? Najmanje možemo reći, da je ono: jaslarški struk. Ono, pisanje u mnogom naliči izvjesnim djeću, koja, kad nanesu kakvu štetu, brže bolje trče k majci ter vjeć i huće, da oni nisu onoga sakriveni, premda ih nikuo nije još ni pitao jesu li ili nisu.

Regata je bila: brodići su nosili ona i onakva imena; dievile su se i leprešale su talijansku zastase. — Ovo su fakta.

Ali kažemo za sada samo ovo, a ostalo prepurtamo g. c. kr. kotarskom poglavljaju Znecu, jer ne želimo, da mu posad po-kvarimo. Svakako, ako njegovi izvidi ne uspiju, onda ćemo mu imati pomoći, kako budemo najbolje znali.

Ono pak gospodi, koja bi hotjela stvar zaborušiti, mi samo poručamo: neigranje se sa svojim položajem: Ne svrši svaka igra jednako. — Što kad nas i vratoci znaju, kako, da vi, ne znate? — A one presidiali? Odo! (Konac slići).

Odjek saastaka u Brezovici. Na izborni sastanak, što ga je bio u proljeće, sasvno u Brezovici dičul dr. L. G. i na, bilo je došlo svieta sa mnogo strana pak i iz Ždrenja. Kad su se nekoj iz ove občine vratile kuci, dočekali su ih na putu neki zaslijepljeni Ždrenjanici i navali su na njih kamenjem. Netko je i iz puške puknu. Mnogi su bili ozledjeni, a među njima najviši neustrašivi i hrabri Ivan Tončić. Čulo se još i psovaka onakovih, kakove znaju sipati samo ljudi prozeti, avtom kulturom. Gospoda Spinčić, Laginju i Mandiću su bili sve „porchi“. Takevi su bili „tutti qui, che jera là“, a bogme i „quel che ga el permesso“.

Ujed tužbu podnešeno od c. kr. državnog odjeknjičnika držala se razprava u Rovinju na 18. t. in. Po izkazu svjedoka vauhakulja su ljudi braća Ponši. Sud ju kaznio Petru i Anđiju Ponšu i Ivana Kmelića na 4 mjeseca tamnica i Vicku Bassanęe na 8 dana i da moraju odstići ozleđujuću Ivana Tončića.

Tko zna, jesli li ili hoće li o tom što pisati talijanski listići i hoće li u tom nači dozvati svoje razvijane kulture? A gdje su ostali moralni kriveći tih divljačkih čina za-vedenih Ponša? O tom bi nas mogli obavijestiti talijanski listići Istre.

Az Šv. Mateja (občina Kastav) pišu nam 20. rujna t. g.: Neki gospodin, poslužnik ilako bismo bolje po našu reči „fanati“ u Voloskom, kojeg se ima srušava na ići, koji često u našoj krajevi po poslu dolazi, poznat nam je bio i do sada kao neizrecivo slak u govoru, da si je teže sladjage na pominjiti, ali da je također neizmjerno ušljivan, o tomu smo se jedva ovih dana osvjeđaći mogli.

Posjetiv ovili dana rečeni gospodin naše mjestance, donesao je sobom jedan broj građenih lista, nad kojim se zbog njegove protoste isti pošteni Talijani zgraju. Taj list izlazi Puli, a poznat je pod imenom „Oslid“, kojeg uredjuje poznati kum i naši odpadnički Andrićević, Marotti i liepe družine. Da li je on taj broj, u kojem se proslasti na našu način vredna učitelje napada, navlje u džepu donio, i da li ga je, proučljeno vjećje na čitanje ostavio, ne možemo utvrditi, nu slobodan man je ipak misliti, da je jedno drugo, budući je osobito preporučio, da mu se braniti od talijanskih novinaš, od najbijesnijih protivnika naše vjere i našeg jezika. Na čas mu bilo! Op. Ured.

po Rukavcu, Veprincu, Poljanah, Mošćenicah itd. jer se i o tamošnjim učiteljima tako piše. Poređujemo tomu gospodinu singi ovim putem, da ono pisanje ne može potući svrhe, ničim da omraži ovomjesečno učiteljstvo, da ne može biti u loštu manje pred školskim oblasti gradu. Poče obnašati i čest zemaljskoga kapetana, saborskoga predsjednika i s tim skopljanih dužnosti, kao n. pr. premještanju u sađašnje sjelo zemaljskoga sabora i odbora, odgovorilo mu se jo, da ga radi toga neću bolesti glava. Razumljivo je, da mi obični ljudi ne možemo lako shvatiti pravi smisao ovom posljednjem odgovoru, jer mu je moguće dvojako tumačenje, t. j. da on može ostati i nadalje u Polu, a sabor i odbor u Poreču, ili da se sabor i odbor njemu približe, t. j. da ga sazovu, dotično prenesu u Pulu. Bilo jedno ili drugo, svakako je često i načeljivo, da se na gospoda u svemu lepo i mirno i na obostранo zadovoljstvo nagnula.

„L'Indipendente“ kao službeni list! Zadnjih dana, i to prigodom proslave 25. godišnjice zauzetja Istra, stao je nekad ultra-liberalni i ultradikalni ovdješki list, „L'Indipendente“ pižati tako krotko i tako ponizujuće, da ga nije niti prepoznati. On uzmijte otvoreno u obranu gradskog načelnika, koji se je pokorio analogu g. namjestaču, da nemože sazvati gradsko zastupstvo, koje je imalo privratići rezoluciju u prilog rimskih svećenicima i proti papinjo svetskoj vlasti. Ide dapaće tako daleko, da se nariva istomu g. namjestaču, koji da je talijanskog strunci učinio mnogo osloga i da ih može još mnogo učiniti. Nije li takva pisarja znak vremena? Nerazjasnjuju li to naše krasne odnose?

„Dom i Sveti“. Poslednji broj toga književnog lista donio je na prvom mjestu dobro pogodjenu sliku našega vrednoga stručnjaka i prijatelja pjesnika R. Katalinića Jetrova.

Izbor veleposjedja u Goričkom. Juče srušili su zemaljski izbori za susjednu grofoviju Goričko Gradišku sa izborom trojice zastupnika izabranih od slovenskih veleposjednika. Izabrani bijahu: grof Alfred Coronini, dr. Bojic i načelnik Klancić. Tako će imati u budućem saboru Slovenci 10, a Talijani 11 zastupnika.

Poličko društvo „Edinost“. Odbor političkog društva „Edinost“ obdržavati će u nedjelju dne 29. t. in. u 10 sat u jutro revolje slijednicu u prostorijah „Del podpornog društva“.

Štipendija od for. 150 iz zaklade pok. V. Tomažića na Voloskom dati će djakom, koji polaze načinske škole, ili više realke ili obrtno-trgovачke škole ili napokon gimnaziju u avelucištu. Prednost imaju mladići iz porezne občine Volosko. Rok za natjecanje traje 4. četvrt.

Gradski izbori u Zagrebu. Prošloga četvrti svršili su u glavnom gradu kraljevine Hrvatske, u bivom Zagrebu novi gradski izbori, provedeni na temelju novog izbornog reda, stvorenen u posljednjem zasedanju hrvatskoga sabora. Po tom izbornom redi osjećurana bijaju unaprijed izabranoj stranci po-predaja u I. i II. izbornom tielu, gdje bira je ogromnom većučem činovnicu i od vlasti više od manje odvise osobe.

Slobodni i neovisni gradjani birali su u III. izbornom tielu svoje zastupnike. Izabrani bijaju u tom tielu svih 14 zastupnika, koji pripadaju strancima prava. I tako imaju u novom gradskom zastupstvu vladaju stranka dva tiela, a stranka prava jedno tielo. Težak će biti zaista zadatak i položaj zastupnika manjih u gradskom zastupstvu.

Nagrade konja u Pazinu. Nagrade za kobile sa žđriebici dobili su: Ivan Jurčić iz Keršana 35 for., Dr. Ivan Canziani iz Poreča 20. for., Mat. Šašanović iz Čepića 15 for., Mat. Karić iz Tupljaka 10 for. i Ivan Bončić iz Valkarina 10 for.

Za 3 i 4 godišnje kobile: Ivan Karlović iz Tupljaka 25 for., Pavlo Okotić iz Kašćerga 20. for., Ivan Vlah iz Kerbuna 15 for., Sime Bačić iz Pična 10 for. i Andrej Pavlić iz Cere 10 for.

Za 1 i 2 godišnje žđriebice: Anton Ružić iz Pična 15 for., Mat. Žalić iz Čepića 10 for., Mat. Šašanović iz Čepića 15 for., Mat. Karić iz Tupljaka svaki po 10 for.

Nagrade konja na Krku. Nagrade za kobile sa žđriebici dobili su: Petar Bogović iz Dubašnice 25 for., Toma Kraljić iz Sv. Antona 15 for., Fran Marušić iz Dubašnice 10 for. i Dinko Maričić iz Dubašnice 10 forinti.

Za 3 i 4 godišnje kobile: Juraj Mihajlović iz Gabonje 20 for., Anton Skomerčin iz Krka 15 for. i Josip Marušina iz Sv. Foške 10 forinti.

Za 1 i 2 godišnje žđriebice: Petar Kremencić iz Kornića 15 for., Ivan Skarpa iz Malinske 10 for., Anton Bajčić iz Dubašnice 10 for.

* Tuga. Iz Borčića pišu nam, da je ne-mila tuga dne 18. t. in. potukla jedan dio naše župe, osotila u okolicu sv. Jelene.

Zidovsko-liberalni paraz u Baču. U glavnom gradu carstva obavljaju se ovaj par izbori za gradsko zastupstvo. U tom

xastupstvu vladali su bezobzirno preko 30 godina njemacki lažiliberalci svih vjerojatnosti, ponajviše židovi. U glavnom i priestolnom gradu katoličke Austrije vodili su prva rieč njemacki židovi. To izmamom nisu mogli dulje podnašati čestiti gradjani katoličkog vjerozakona, koji se združile u čvrstu političku stranku i imenom antisemiti ili proti-židovi, kršćanski socijalisti itd. Ova stranka predvodi iz carevinskoga vjeća dobre poznati zastupnik dr. Lueger, koji uživa među bedljima srednjeg i nižeg sloja veliki ugled i upliv.

U zadnjem gradskom zastupstvu imali su antisemiti znatnu manjinu, koja je silno smetala lažiliberalnoj većini. Kod naknadnih izbora mjeseca aprila pojavilo se znatno više antisemitskih zastupnika, a sada, reci, da će ostati lažiliberalci u manjini.

Antisemiti izabrali su naime dne 17. t. m. u III. telu 24 svojih predloženika dočim bijahu izabrana 2 njemačka nacionaca. Dne 23. tekućega mjeseca biraće je II. telo, te su i tuj antisemiti sjajno pobedili. Izabrane bijase u svemu 46 zastupnika, od kojih pripadaju 32 antisemitskoj, a samo 14 lažiliberalnoj stranki. Još se imade obaviti izbor u I. telu, gdje imadu antisemiti također moćnu stranku, i gdje se nadaju prodrijeti sa nekoliko svojih zastupnika.

I tako će doći većina gradskoga zastupstva priestolnice austrijske u ruke anti-semita, tih odlučniji protivnika u lažiliberalaca.

Oni su doduše Niemci jedni i drugi, ali su antisemiti pošteniji i pravedniji napram ostalim narodnostim nego li lažiliberalci i židovi. Radi toga jesu svijet prijatelji prave slobode skloniji antisemitu nego li njihovim protivnikom, tim najljudim neprijateljem svega, što se zove slavensko.

Listica uredništva.

Gospodi prijateljima i znancem zahvaljuje ovim naš urednik najdražnije, što se ga ajetise dne 21. t. m. Živili!

Gosp. N. G. u D. Stiglo u redu, liepa hvala i srdačan odziv!

Gosp. M. M. u K. Vače "Prijoslan" moralo je izostati radi preobuhlosti gradiva; priobuhlosti čemo je u budućem broju

Gosp. I. K. u K. Odgovoriti čemo Vam po sebi.

Gosp. I. M. u K. isto; gosp. B. H. u Š. isto; gosp. K. M. u Č. također. Gosp. I. M. u K. također. Gosp. A. Č. u A. isto; gosp. M. B. u G. Dakle jošte kratko vrieme, ali muž beseda!

Jakob Strukelj, Trst

ulica Caserma br. 16, ulaz Piazza Caserma (nprvoj velikoj kasarni).

Predaje po novijojratne piščanici cijanom svakovrste i engleske dvokolice (Bicycles). Zastupato dvokolice "Adler" u tvornici H. Kleyer, Frankfurt i "Viktoria Cycle Works".

Wolverhampton (Engleska). — 50—55

Dvokolice "Adler" svjetskoga su glasa uporabljaju se kod njemačke vojske. Jamči se za svaku kolu 12 mjeseci, tko nezna voziti, nauči se ga bezplatno.

Pošilja se u pokrajine i na sve kraje.

FILIALKA
C. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vred. papirija na 4-dnevni odzak 2 1/2%; 8— 3 1/2%; 20— 3 1/2%; Za pisma, katora se moraju isplaćati u sedanjim gakovčevim avatr. vrlj., stopiju nove obrestne taksu u kropost s dnevnim 21. septembra, 26. septembra u odnosu 17. oktobra t. l. po dočićih objava.

Okrožni oddel.

V vred. papirija 2% na vasko sveto.

V napoleonskih brez obresti.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pečato, Brno, Lvov, Tropavo, Roko, Kakor za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Ozred, Sibinj Inomost, Celjevo, Ljubljana, Linc, Olomouc, Boichenberg, Basaz in Solnograd, — b r e z troškov.

Kupnja in prodnja vrednosti, diviz, kakor tudi vnovrđeno kuponov proti odziku 1% provizije.

Plakate vseh vrst pod najumjetnijimi pogojima.

P r e d u j i m i .

Na jamčevne listine pogaji po dogovoru. Kredit na dokumente u Londonu Parizu, Borilini ali u drugih mestih — provizije po kajemnostih pogojih.

Kreditna plemna na katerokoli mesto.

Vložki u pohrano.

Sprememajo se u pohrano vrednosti papirji, slični srebrni denari, inozemski bankovi, itd. — po pogodb.

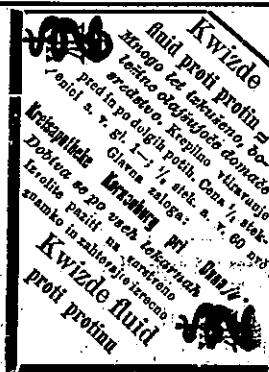
Na blagajnu isplaćuju nakaznice narodne banke italijanske u Italijanskim frankim, ali pa po dnevnem kursu.

Trst, 17. septembra 1895.

Slovenci pozor!

U Barkovljah preuzeo sam dučan jestvina (Taceaujiev), kojega sam punio bogatom svježom i finom robom. Za mnogobrojni posjet p. sporuća se vlastnik

Suban Ivan ml.

Odvjetnik

Dr. Otokar Rybář

otvorio je svoju odvjetničku pisanuru u Trstu, ulica S. Spiridione br. 3, II. kat.

Svi strojevi za gospodarstvo

Peronosporna štrencalka slična Vermorelu

Samostalna peronosporna štrencalka sa slijekom zračnog pritiska,

Vinske preše svakovrstnih načina.

Preše za masline, preše sa hidrauličnim tlakom,

Poboljšanje drobila

Pivničarsko oruđje, vinske sisaljke, vinske cjevi

Preša za sieno i slamu.

Ljustilo za kuruzu, Cistilnica za žito

razposilja uz jako smržene cene uz jamstvo i na pokus

I.G. HELLER, WIEN (BEČ)

II/21 Praterstrasse N. 49.

Obširni katalogi za badava i prosti svake poštarine.

Preprodavaoci se traže.

Preporuča se stroge pažnje kod kupovanja istih strojeva od patverenja.

ULJEKARNI EDE TOMAJA

u Zagrebu, Ilica broj 12

dovivaju se osim svih ostalih liekova nekoji običe prokušani i vrlo koristni, osobite preporuke vredni lejkovi:

Mazilo proti kostoboljiji ili protinu, kaljan i trganja u kostib. ukočenosti ili grčevanjem u šilab, boli u kukovu i križicu, kostom pogancu, probadanju, svakovrstnim narebam. — Cena 80 nrv.

Sladka voda za kašalj ili breh i za prsa, kojim se leči kašalj, prehlada ili katar u prsh, plućni, tečko dijanje, promuklost u gaju, slijepost. — Cena 80 nrv.

Pojačeni željezoviti sirup, djetinje proti albasti, bijeduci, žiroflosnosti, podbuhlosti, djetinjej kraljavičnosti, ženskim bolestima, slabokrvnosti, nemoci. — Cena dječaci 1-for.

Pojačene švedske kapljice ili švedska životinjska tinktura (Lebensessenz). Ovim se tim erdetvom očišćuje krv i zlatenica, popravlja želudac i ublažjuje glavnu bol, oblažava tegušju ili mučnušu, tijera, grčevnica ili žimnica, zavjarenje ili grčevnica u trubu. Tako ova toli koristno djelujuće švedske tiskture redovito piše, začuvat će se zdravljivo, tjelesnu snagu i zapričiti razne bolesti. — Cena dječaci s napukom 50 nrv.

Prah za blago ili za marvu, gospodare preporuča za kojakih i kašalj, za volove, krave i svinje, za lagano čišćenje, za objavljivanje želudica i probave, kada blago neće radio zdraviti, pa se napuhuje. Krave davaju od njega viši i bolje mleka, konji postaju slijili i jači. — Cena jednom omotu 45 nrv.

Švajcearske pilulice, najvećegurnije sredstvo za čišćenje i sanjenje želudca ili štomača i crijeva, za otvaranje, proti zapreklini, navali krv u glavu i prš, tromost ili točni. — Cena dječaci 70 nrv.

Mazilo za blago, osobito za konje i volove proti kostoboljiji ili grčevnici, za objavljivanje i okrepljivanje žila i živaca. — Jedna flasa 80 nrv.

Antiseptična voda za usta i zube, od kvarenja, zaprijeća i oblažuje zubačelja, učvršćuje meso oko zuba, razfršćava usta, uklanja nengodan vonj. — 1 flasa 60 nrv.

Fine parfume, mirisave vodice, razne pomade i boje za farbanje kose, da siede kose počne, fine sapune, praske za gospodje, sredstva za polješčavanje; praske za čišćenje zubi, tisetine za zube, od kojih zubi poboljšuju.

Cena 1 for. 25 nrv.

Spužve za umivanje, kefice za zube.

Razne sprave iz kaučuka, bandaže, povoje za rane, pojase, kiruržke sprave.

Ruskoga čaja, finog Jamaika-Ruma, Malaga-vina, francuzkoga Cognaca.

Zaljiva mineralnih voda.

Sve po novinah oglašene medicinske specijalitete.

Tko naruči za pet forinti vrednosti, plaćam sam poštarinu.